

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. Decernitur de difficultate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

quia autem non convenit educi materiæ de forma, fit, ut sine forma naturaliter existere possit.

SUPPONITUR etiam hæc doctrina, quod in ordine ad existentiam, nullam causalitatem exercent forma in materiam, quæ enim hæc causalitas præcipue in ordine, ad Ens, quod non nisi creari potest, & quod potius est causa existentiae formæ materialis; deinde si esset aliqua causalitas formæ, in existentiam materiæ, illa esset in ordine causæ formalis, si esset in ordine causæ formalis, ne divinitus quidem posset esse materia, sine omni forma; quia causalitas causæ formalis, utpote causæ intrinsicæ, ne divinitus quidem suppleri potest.

Punctum Difficultatis 3.

Decernitur de Difficultate.

DICENDUM est Primò. *Non esse ullam demonstrationem per principia positiva & intrinseca quod naturaliter, non possit existere materia, sine omni forma.*

PROBATUR Conclusio: Quia nulla talis demonstratio, adferri potest.

DICENDUM est Secundò. *Materiam nihilominus, non posse existere naturaliter sine omni forma.*

PROBATUR Conclusio. Quia ex una parte ita fert communis Doctorum sententia, ex altera parte, oppositum, nec ratio positiva, nec experientia probat, & sicut, quia nec ratio, nec experientia probat, quod ignis frigefaciat, divinari esset, dicere, quod naturaliter frigefacere possit, ita, quia nec ratio, nec experientia probat, quod materia sine forma existere possit, hinc oppositum, mera divinatio est. Est ratio procedens per principium negativum. *Sed in contra*

OBJICIT Primò Oviedo. Nullum est fundamentum adstruendi, quod sit dependens materia, saltem per posterius à forma, cum nullum sit fundamentum asserendi, talem esse connexionem materiæ, cum formis, qualem explicuit Oviedo Præmissò quinto, supra.

RESPONDETUR. Hoc argumentum procedere ex principio negativo, scilicet nulla est ratio, deinde retorqueri potest argumentum, cum non videamus per experientiam existere materiam sine forma substantiali, non est ratio, asserendi, naturaliter id fieri posse; denique, non est fundamentum, quod tale decretum non sit positum, exigente id naturæ materiæ, ut nunquam illa existat sine forma, cum videamus, nunquam illam existere sine forma, benè ergo concludetur, Materiam non posse existere sine omni Forma.

OBJICIT Secundò idem. Quia, si quæ causa dependeret à posteriori, à suo effectu, posset illud per simplicem emanationem producere, sed formam substantialem, non potest materia

per simplicem emanationem producere. Ergo Major probatur Inductione, anima enim, quæ censetur à posteriori dependere à suis potentiis, habereque illas distinctas realiter, emanativè illas producit. Ignis si pendet à calore, à posteriori, emanativè illum producit; quia verò eadem anima à suis actibus non pendet à posteriori, nec ignis à calore in subiecto extraneo producendo, dependet à posteriori, ideo illum in extraneo subiecto, emanativè non producit. Eadem Major probatur, à priori. Omne ens virtutem habet, ad producendum, independentem ab alio comprincipio Creato, id à quo dependet à posteriori, & illud, sine quo naturaliter conservari nequit, quia si talem virtutem non haberet ens, sed indigeret alio comprincipio, hoc ipsò ad sui conservationem illud ens indigeret, eò quod neque est causa, neque effectus, neque terminus, neque subiectum, cuius illud ens sit modus, relatio, aut actus.

RESPONDETUR. Majorem cum sua inductione, veram esse, de entibus determinatè ab hoc determinato Ente pendentibus jam autem materia determinatè non exigit hanc formam substantialem. Ratio etiam adlata non convincit, quia non indigendo aliò, ad sui conservationem activè concurrente, casu, quò non nisi concursu creativo, sicut produci, ita & conservari indigeat, indigere potest principio, ut illi exhibeat conservationem creativam, nempe Deo, quod tamen non est numeratum in illis, quibus aliquid indigere potest, ad sui conservationem, & non est ratio, cur non numeretur. Dicit etiam posset, tunc dari vim emanandi, id, à quo aliquid dependet à posteriori, quando simul illo indiget ad operari, sicut anima indiget intellectu ad operari, non indiget autem Materia, Formâ, ad suum operari, quod est v. g. emanare quantitatem.

OBJICIT Tertiò idem. Potest materia amittere dispositiones sufficientes ad formam, v. g. ligni, & nondum habere dispositiones sufficientes ad formam aliam. Ergo tunc existet, & quidem naturaliter, sine forma. Antecedens probatur. Amittat enim lignum v. g. gradus frigiditatis quatuor, qui sunt requisiti ad formam ligni, jam non habebit formam ligni; & acquirat idem lignum, gradus quatuor caloris, qui etiam necdum sunt sufficientes, ad formam ignis, tunc lignum non habebit formam ignis. Hoc idem aliter proponit. Supponitque quod generatio viventis requirat determinatam quantitatem materiæ, ad hoc ut inducatur forma, & hoc quantum vocatur minimum materiæ, de hoc minimo, ita discurrit: Minimum hoc, per partes disponitur, ita ut pars propinquior prius recipiat dispositiones ultimas formæ debitas, posteriùs autem eas recipiat; pars remotior, rursus, quando jam pars propinquior, est cum toto temperamento qualitatibus requisitarum, ad formam viventis, v. g. hominis, tunc adhuc

adhuc pars remotior, non habet hoc temperamentum, adeoque nec formam hominis, neque etiam habet formam embrionis, quia illam amittit per dispositiones ad formam hominis requisitas. Ergo pars illa remotior, nullam harum formarum habebit.

RESPONDET ipsemet Oviedo. Quodd scilicet forma, non dependeat à dispositionibus, ita ut naturaliter conservanda sit, cum unione ad materiam, etiam si dispositionem omnem, ex vi cuius fuit introducta, amittat. Ex alio principio dici potest, quodd ultima dispositio præcedentis formæ, nunquam amittatur, nisi posita ultimâ dispositione, ad aliam formam substantialem, licet non semper illa sit nobis nota, in tanta varietate formarum substantialium, adeoque fieri posse ut sublatis dispositionibus, ad formam ligni, non succedat forma ignis, eod quodd non habeat tantum calorem, quantum requirit, succedat autem alia forma substantialis, quæ requirit minorem calorem, majorem tamen quàm alia forma.

DICENDUM est Tertiò. *Materiam divinitus posse existere sine omni forma.*

PROBATUR primò. Quia id non implicat contradictionem.

PROBATUR secundò ex principiis Thomistarum. Tum quia existentia, est quidd distinctum realiter à formâ, nec est ratio, cur conjungi non possit, cum sola materia. Tum quia per illos, existentia humanitatis Christi, potest suppleri ab existentia Verbi, supernaturaliter. Ergo, & existentia materiæ, cum forma, poterit suppleri. Tum quia aliqui ex illis docent, posse essentiam conservari in rerum natura, sine existentia. Ergo & essentia materiæ, poterit conservari sine existentia, quam per illos, habet à forma. *Neque valet si dicas, si materia haberet existentiam sine forma, hoc ipso haberet formam, quia omnis actus, est forma, nego enim, actum, qui est existentia, esse formam Physicam de qua hic; licet actus compositi substantialis constitutivus, sit forma, unde etiam Thomistæ ponunt in composito formam, & ejus existentiam, nec tamen dicunt, unum compositum, habere duas formas substantiales.*

PROBAT tertiò Suarez. Potest existere forma materialis, divinitus, sine omni materia. Ergo & materia, sine omni forma. Utraque propositio, probatur; quia utrumque horum, sine alio, potest habere esse suum, extra causas.

PROB. quartò. Possunt divinitus in Eucharistia, existere accidentia, sine omni subiecto. Ergo & materia, poterit existere sine omni forma.

PROBAT quintò Hurtadus. Materiam existere, non est primarius effectus formæ, sed secundarius: Ergo si ponatur materia, existens per aliam existentiam; nulla erit contradictio. Antecedens probatur. Quia si formæ effectus formalis primarius, esset existentia materiæ, sequeretur impossibile esse, ut existat forma, quin exi-

stat forma, quin existat materia, impossibile est enim, esse formam, sine effectu suo formali. Quando autem dicunt Thomistæ, quodd tunc esset materia, in actu, sine actu: non convincunt; haberet enim tunc, non nisi actum existendi, consequenter, non esset in actu, sine actu.

OBJICIUNT 1. Thomistæ. Impossibile est existere, sine existentia; sed si materia posset existere, sine omni forma, existeret sine existentia. Ergo.

RESPONDETUR. Imprimis existentiam non distinguere ab essentia, sed hoc etiam negato, cur posset existere Materia, existentia aliqua supernaturali, & tamen non petibili à forma?

OBJICITUR 2. Implicat, aliquid esse à parte rei, & non esse in determinata specie, sed si materia esset sine omni forma, esset à parte rei, & non esset, in determinata specie. Ergo.

RESPONDETUR. Posse aliquid esse, & non esse in determinata specie Physica, licet non possit carere, specie sua Metaphysica, seu connectione determinata prædicatorum, differentiaque illius intrinsecè constitutiva.

OBJICIUNTUR 3. Implicat habere esse accidentale, & non habere illud à forma accidentali. Ergo etiam implicat esse substantiale habere, & non habere illud à forma substantiali, haberetur autem, si existeret materia sine omni forma.

RESPONDETUR. Esse substantiale duplex cogitari potest, primo esse substantiale Physicè compositum, & hoc repugnat habere, nisi à forma substantiali physica. Secundo aliud est esse substantiale Physicum, quidem sed non compositum Physicè, & hoc non repugnat habere, sine forma superaddita, cum sit identificatum ipsi entitati rei, condistincta ab accidenti, se sola, hocque haberi potest, sine omni forma superaddita, utpote quod petit identificari, ut identificatur in Angelis, cum tamen accidens, nulli entis per se, petat identificari, imò petit non identificari; quia illud ens, & esset per se ut supponitur, & non per se, utpote, idem cum accidenti.

INSTABIS. Totum esse artificiatum, est à forma artificata. Ergo & totum substantiale, à forma substantiali.

RESPONDETUR. Negando consequentiam: Quia ratio artificiati ante formam introductam, non habet in quid referatur, jam autem, ratio substantialis, incompleti, in materia, potest in aliquid referri, nempe, in esse illius incompletum, & certè materia prout condistincta formæ, non est accidens. Ergo prout condistincta formæ est aliquid substantiale.

OBJICITUR quartò. Materia magis dependet à formis substantialibus, quàm ab accidentalibus, sed non potest etiam divinitus spoliari materia, omni forma accidentali. Ergo nec substantiali.

RESPONDETUR. Magis pendere materiam, à formis substantialibus, hoc sensu, quia nobilio-
ra prædicata ab illis accipit; sed magis ne quoad
†g 3 dici

dici ad convertentiam? Si sint accidentia Logica, magis cum illis convertetur, utpote sibi identificatis, cum tamen formæ substantiales, non identificentur materiæ; si autem sint accidentia Physica, æque sine illis, poterit existere forma, ut sine formis substantialibus.

Obijctur Quinto. Causalitas causæ formalis, etiam à Deo, est insupplebilis; sed forma dicit causalitatem in materiam. Ergo hanc causalitatem Deus supplere non potest. Ergo nec materia existere sine forma poterit.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum, causalitas causæ materialis à Deo est insupplebilis, sed materia, dicit causalitatem, in formam. Ergo illam Deus supplere non poterit, adeoque forma, divinitus etiam sine materia, existere non poterit, cum tamen de facto formæ accidentales existant, in Eucharistia, sine subiecto. Quod si dicas, suppleri illic causalitatem, causæ materialis, in genere causæ efficientis, dante scilicet, concursu consimilem conservativum Deo, qualem exhibuisset, in præsentia subiecti materialis, idem in præsentia etiam dici poterit.

INSTABIS. Etiam divinitus non potest esse albu, sine albedine. Ergo nec materia, sine forma.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam. Quia esse album, est effectus formalis primarius albedinis, vix ab ea in subiecto apto posita, ratione distinctus, consequenter, si habetur alicubi, album esse, habetur albedo. Esse autem materiæ, non est effectus formalis primarius formæ, hinc bene poterit dari, ut existat materia, sine forma substantiali.

INSTABIS. Etiam divinitus, non potest existere compositum hoc, quale datur à parte rei, sine formâ. Ergo etiam nec divinitus existere poterit materia, sine forma.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: Quia esse compositi, non habet entitatem distinctam à materia & formâ, hoc ipso ergo; quia non esset entitas formæ, non esset compositum, entitas autem materiæ non est entitas formæ, sed quid realiter ab illa distinctum, consequenter poni poterit entitas Materiæ, & non poni entitas formæ.

Casu autem, quò materia existeret divinitus, sine omni formâ substantiali concursus, ad ita existendum exhibitus, esset concursus in entitate naturalis, supernaturalis quoad modum. Quia tunc est concursus supernaturalis, quoad substantiam; quando vel producitur effectus, excedens, vel quando suppletur concursus, seu causalitas alicujus causæ; Concursus autem supernaturalis, quoad modum est quem exhibet Deus, in his circumstantiis indebitis, exhibetq; illum, tanquam auctor miraculorum, non supplendo tamen ullam causalitatem; & quia, etiam in præsentia, nullam causalitatem supplet Deus, cum forma, non causet materiam, fit ut hic concursus sit supernaturalis, non nisi quoad modum.

DE potentia, absolute & radicaliter spectatâ, egimus supra, ubi de primo essentiali conceptu Materiæ nunc agitur, de potentiâ relative spectatâ. Porro pervulgatum est, materiâ, vocari puram potentiam, sed in quònam sensu, controversum est. Thomistæ enim aliqui, omnem illi actum negant, sed cum Nominalibus, & Nostri, Scotistæ tribuunt, ut hoc intelligatur.

PRÆMITTO Primo ex Hurtado Disp. 2. Phys. Sect. 2. *Potentiam aliam esse objectivam, aliam activam, aliam passivam.* Potentia objectiva, sive Logica, est mera & sola non repugnantia rei ad essendum, & hæc potentia competit Entibus nondum existentibus, ei; oppositur actus existentia. Materia à parte rei posita, quòd non sit potentia Logica, probatum, ubi de ejus propria existentia. Potentia activa est vis productiva, alicujus effectus, qualis potentia, est in igne, ad comburendum, an materiæ conveniat aliquid producere? infra agetur. Potentia passiva est subiectum receptivum formarum, & in isto sensu, materia, potest dici pura potentia, ei enim convenit recipere formam, & non recipi in alio subiecto. Cæterum non ita est potentia, ut excludat omnem actum, quod ut intelligatur,

PRÆMITTO Secundo ex Suar. Disp. 13. Metaphys. Sect. 7. n. 7. *Actum interdum sumi absolute, interdum respectivo.* Respectivè sumitur, cum sumitur per ordinem ad aliud, ut cum dico, formâ esse actum materiæ, absolute sumitur actus, quando sumitur aliquid, pro eo, quod in se est actuale quid, quantumvis nihil actuet, & ita Deus dicitur actus, quamvis Deus nullius entis sit formâ. Rursus, uterque hic actus, alius est Physicus, alius Metaphysicus. Physicus actus est v.g. formâ, Metaphysicus autem actus est multiplex, aut enim est actus existentia, & vocatur differentia, aut actus existentia, & vocatur existentia, aut actus entis per se, & vocatur substantia. Specialiter actus absolutus, alius est completus, alius incompletus, actus absolute completus est, qui in genere entis vel substantia, ita est completus, ut nec constituatur per actum physicum, à se distinctu, neque illo indigeat, & talis est v.g. Angelus. Alius est actus absolutus incompletus, & est entis illud, quod habet actualitatem aliquam, in quantum est extra nihil, sed ita, ut tamen ordinetur ad aliud. Isti ergo, qui tribuunt materiæ aliquam actualitatem, tribuunt ei actualitatem Metaphysicam incompletam, eo quòd etiam illa ordinetur ad formam, quando autem dicitur, materia esse actus absolutus, ly absolutum non supponit pro radicali, sed supponit pro absoluto, prout condistinguitur ab actu, qui ad aliud actuandum ordinatur.